

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาเงินเฟ้อและปัญหาการว่างงานเป็นปัญหาสำคัญของเศรษฐกิจทุกประเทศทั่วโลกตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นักการเงินและนักการคลังต่างก็มีเป้าหมายในการจัดปัญหาเหล่านี้ให้ได้ในแต่ละปี รัฐบาลในทุกยุคสมัยต่างให้ความสำคัญกับปัญหาข้าวยากหามากแพงและปัญหาการว่างงาน เป็นลำดับต้นๆ ด้วยกันทั้งสิ้น หากรัฐบาลใดที่สามารถควบคุมอัตราเงินเฟ้อให้ต่ำ ข้าวของราคาไม่สูงมาก ย่อมได้รับคำชื่นชมจากประชาชนและมีโอกาสที่จะได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีกครั้งในสมัยหน้า ส่วนปัญหาการว่างงานก็นับเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมต่างๆ เช่นการปล้นชิงวิ่งราว หรือการก่อคดีอาชญากรรมอื่นๆ การมีงานทำที่ได้รับค่าแรงที่เพียงพอในการใช้ชีวิตและมีเงินเหลือเก็บจึงเป็นอีกความท้าทายหนึ่งของผู้ที่มีหน้าที่ดูแลในเรื่องนี้ ดังนั้นเป้าหมายของการจ้างงานให้สูงและการจัดปัญหาการว่างงานควบคู่ไปกับการรักษาระดับราคาไม่ให้สูงจนเกินไป จึงเป็นเป้าหมายหลักของผู้มีอำนาจสูงสุดในประเทศต้องคอยควบคุมดูแลให้อยู่ในระดับที่ประชาชนยอมรับได้

นักเศรษฐศาสตร์เชื่อว่าการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในระยะยาวนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านอุปทาน กล่าวคือกรรมวิธีเทคโนโลยีที่ดี แรงงานที่มีความรู้ความสามารถ และการมีทรัพยากรที่เพียงพอ เป็นต้น นอกจากนี้สิ่งที่มีผลต่อระบบเศรษฐกิจในระยะยาวก็คือการกำหนดปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจให้เหมาะสม (Money Supply) เพราะหากธนาคารกลางเพิ่มปริมาณเงินมากเกินไปก็จะเป็นสาเหตุของปัญหาเงินเฟ้อตามมา ดังนั้นในระยะยาวของระบบเศรษฐกิจ จึงมีเป้าหมายคือการทำให้เศรษฐกิจดำเนินอยู่ในการจ้างงานเต็ม (Natural rate of unemployment) หรือการมีผลิตภาพทางการผลิตตามปัจจัยการผลิตที่ประเทศนั้นๆมีอยู่

ภาวะเงินเฟ้อในระยะยาวนั้น เกิดขึ้นจากการที่ธนาคารกลางเพิ่มปริมาณเงินในระบบมากเกินไป ซึ่งจะส่งผลให้ค่าเงินอ่อนลงตามมา และยิ่งกดดันให้ภาวะเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นไปอีกเนื่องจากสินค้านำเข้าก็มีราคาแพงขึ้นด้วย หากประเทศยังมีความจำเป็นต้องพึ่งพาสินค้านำเข้ามาก ก็จะส่งผล

ให้เกิดปัญหาขาดดุลการค้าระหว่างประเทศขึ้นด้วย ประเทศในอาเซียนซึ่งเป็นกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาเป็นส่วนใหญ่ บางประเทศ เช่น อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ได้ติดกับดักการพึ่งพาการเพิ่มปริมาณเงินในระบบมากเกินไป ทั้งนี้เพื่อให้รัฐนำมาใช้จ่ายและพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของประเทศ ซึ่งได้ก่อให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อค่อนข้างรุนแรงตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การควบคุมภาวะเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมจะเกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจเพราะ อัตราเงินเฟ้อแบบอ่อนๆ จะทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นเล็กน้อยและเป็นแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจขยายการลงทุน เมื่อมีการลงทุนเพิ่มมากขึ้นก็จะมีจ้างงานที่เพิ่มมากขึ้นด้วย ผู้บริโภคซึ่งในอีกแง่หนึ่งคือผู้ใช้แรงงานก็จะมีรายได้เพิ่มมากขึ้น หากระดับราคาสินค้าสูงขึ้นไม่มากไปกว่าการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างประชาชนก็จะไม่ได้รับผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อดังกล่าว

ดังนั้นเมื่อมีการเกิดภาวะเงินเฟ้อในระดับที่จะส่งผลกระทบต่อภาคส่วนต่างๆและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแล้ว ธนาคารกลางของแต่ละประเทศควรใช้นโยบายทางการเงินเพื่อแก้ไขภาวะเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งการแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อในระยะยาวนั้นอาจทำได้ยากและจำเป็นต้องลดอัตราการเจริญเติบโตของประเทศลงไปด้วย อันเนื่องมาจากการต้องลดปริมาณเงินในระบบลงเป็นอย่างมาก ในอีกด้านหนึ่ง ทุกประเทศต้องเผชิญกับความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจในระยะสั้น (Short-run economy) ควบคู่ไปกับภาวะเศรษฐกิจในระยะยาว อันเกิดจากความไม่สมดุลของระบบเศรษฐกิจ ซึ่งลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งที่พบเจอในภาวะเศรษฐกิจระยะสั้น คือ ความสัมพันธ์แบบผกผันระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน (Trade-off between inflation and unemployment) นั่นเอง

กล่าวคือในช่วงที่เศรษฐกิจมีการขยายตัวสูง เรามักจะพบว่าเศรษฐกิจนั้นๆจะมีอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในขณะเดียวกันก็มีการจ้างงานที่เพิ่มสูงขึ้น เป็นสาเหตุให้อัตราการว่างงานลดต่ำลง ในทางตรงกันข้าม หากระบบเศรษฐกิจเกิดปัญหาการชะลอตัวลง ระบบเศรษฐกิจนั้นก็จะมีระดับราคาที่ลดต่ำลง ในบางครั้งถึงขั้นเผชิญกับภาวะเงินฝืดได้ ภาวะเศรษฐกิจซบเซาดังกล่าวก็ทำให้สินค้าและบริการขายได้น้อยลง เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการต้องลดกำลังการผลิตลง ส่งผลให้การจ้างงานลดลงและทำให้อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น

นับเป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการเข้าแทรกแซงระบบเศรษฐกิจในระยะสั้นดังกล่าวให้เกิดเสถียรภาพและหลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆ ทั้งอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น ในช่วงที่ระบบเศรษฐกิจเติบโตเร็วเกินไป (Inflationary boom) หรือในช่วงที่ระบบเศรษฐกิจประสบปัญหาเศรษฐกิจถดถอย (Recession)

ที่ส่งผลให้การว่างงานเพิ่มสูงขึ้นมาก โดยธนาคารกลางสามารถใช้เครื่องมือนโยบายทางการเงิน (Monetary Policy) เพื่อเพิ่มหรือลดปริมาณเงินในระบบด้วยการซื้อหรือขายพันธบัตรในตลาด เพื่อลดหรือเพิ่มอัตราดอกเบี้ยได้ ในอีกด้านหนึ่ง รัฐบาลสามารถใช้นโยบายทางการคลัง (Fiscal Policy) เพื่อเพิ่มหรือลดการใช้จ่ายของภาครัฐได้ ซึ่งอาจทำควบคู่กันไปกับนโยบายทางการเงินได้ การใช้นโยบายทางการเงินเพื่อเพิ่มปริมาณเงินในระบบในช่วงเศรษฐกิจถดถอย ในช่วงเวลาสั้นๆ จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อแต่อย่างใด ยกตัวอย่างเช่น ในปี 2008 ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจนั้น จะเห็นได้ว่าธนาคารกลางของสหรัฐฯ หรือเฟด (Federal Reserve System) นั้นแก้ปัญหาโดยการเพิ่มปริมาณเงินในระบบ โดยใช้นโยบาย QE (Quantitative Easing) เป็นจำนวนเงินมหาศาล เป็นระยะเวลาสั้นๆ แต่ก็ยังไม่ก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อแต่อย่างใดในปัจจุบัน (ณ ต้นปี 2015)

ในปี 1958 นักเศรษฐศาสตร์ชื่อ William Phillips ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างที่เป็นตัวเงินกับอัตราการว่างงานของสหราชอาณาจักรในช่วงปี ค.ศ. 1861-1957 งานศึกษานี้ต่อมาได้เป็นที่รู้จักกันในนามของเส้นโค้งฟิลลิปส์ (Phillips curve) ซึ่งได้อธิบายว่าอัตราการว่างงานจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราเงินเฟ้อ ดังนั้นเส้นโค้งฟิลลิปส์จึงมีลักษณะเป็นเส้นตรงที่ลาดลงไปทางขวา โดยมีแกนตั้งเป็นอัตราเงินเฟ้อและแกนนอนเป็นอัตราการว่างงาน (Mankiw, 2011)

อย่างไรก็ตาม ต่อมาได้มีนักเศรษฐศาสตร์ชื่อ Milton Friedman และ Edmund Phelps ได้ทำการขัดแย้งกับแนวคิดของเส้นโค้งฟิลลิปส์ โดยกล่าวว่าเส้นโค้งฟิลลิปส์เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะในช่วงภาวะเศรษฐกิจระยะสั้นเท่านั้น ในระยะยาวแล้ว อัตราเงินเฟ้อถูกกำหนดจากปริมาณเงินในระบบโดยธนาคารกลาง และอัตราว่างงานถูกกำหนดจากปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อตลาดแรงงาน (frictional and structural unemployment) เช่น กฎหมายค่าแรงขั้นต่ำ การมีอยู่ของสภาพแรงงานหรือการเปลี่ยนงาน ซึ่งส่งผลต่ออัตราการว่างงานธรรมชาติหรือการจ้างงานเต็มของแต่ละประเทศ ดังนั้น เฟรดแมนและเฟลปส์จึงได้นำเสนอแนวคิดใหม่เกี่ยวกับเส้นโค้งฟิลลิปส์ในระยะยาว โดยอธิบายว่าอัตราการว่างงานกับอัตราเงินเฟ้อนั้นไม่มีความสัมพันธ์กันในระยะยาว เพราะในระยะยาวนั้นการว่างงานของระบบเศรษฐกิจจะอยู่ที่ระดับการว่างงานธรรมชาติ การลดลงของอัตราเงินเฟ้อไม่สามารถทำให้อัตราการว่างงานสูงขึ้นหรือการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อก็ไม่สามารถส่งผลทำให้อัตราการว่างงานลดลง โดยเสนอว่าเส้นโค้งฟิลลิปส์ในระยะยาวจะมีลักษณะเป็นเส้นตั้งฉาก

สำหรับตัวแปรอื่นๆ ที่น่าสนใจต่อการทำการศึกษาคือความสัมพันธ์ที่มีต่ออัตราเงินเฟ้อนั้น ก็ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (foreign exchange rate) และอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (real interest rate) สำหรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรานั้น ในทางทฤษฎีสามารถอธิบายได้ว่า อัตรา

แลกเปลี่ยนเงินตราส่งผลกระทบต่อดุลการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งก็คือกระแสการนำเข้าส่งออกและมีผลกระทบต่อราคาสินค้าที่นำเข้าและส่งออกด้วย ในกรณีที่อัตราแลกเปลี่ยนอ่อนค่าลงจะมีผลให้การส่งออกเพิ่มสูงขึ้น จนบางครั้งอาจทำให้เกิดการแย่งชิงทรัพยากรระหว่างภาคการผลิตเพื่อส่งออกกับภาคการผลิตที่ไม่ได้ผลิตเพื่อส่งออก อัตราแลกเปลี่ยนที่แข็งค่าขึ้นจะส่งผลให้สินค้านำเข้ามีราคาถูกลง ทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าที่ต้องอาศัยวัตถุดิบนำเข้าเพื่อการผลิตลดลงได้ แต่ก็อาจนำมาซึ่งปัญหาการขาดดุลการค้าต่อไป ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ มีความซับซ้อนและความเชื่อมโยงกันจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ ความสัมพันธ์นี้เป็นผลให้ปัจจัยทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศมีความผันผวนไปตามปัจจัยทางเศรษฐกิจของตลาดโลก ซึ่งปัจจัยทางการผลิตหลายชนิดมีความจำเป็นต้องมีการนำเข้า เนื่องจากความขาดแคลนสินค้าเหล่านั้นหรือการไม่มีความสามารถในการผลิตสินค้าเหล่านั้นได้ภายในประเทศ จึงทำให้การควบคุมต้นทุนของผู้ประกอบการภายใน ประเทศเป็นไปได้ยาก เนื่องจากมีความจำเป็นต้องกำหนดราคาให้เหมาะสมกับต้นทุนที่สูงขึ้น จึงเป็นเหตุที่อาจนำไปสู่การเกิดภาวะเงินเฟ้อภายในประเทศได้ โดยหากประเทศใดมีค่าเงินที่อ่อนค่าลง จะส่งผลให้มีอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากต้องแบกรับกับต้นทุนสินค้านำเข้าที่สูงขึ้น ในทางกลับกัน หากประเทศใดมีค่าเงินที่แข็งค่าขึ้น ก็จะส่งผลให้มีอัตราเงินเฟ้อลดต่ำลงได้ เนื่องจากต้นทุนราคาสินค้านำเข้ามีราคาถูกลง สำหรับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงนั้น ในทางทฤษฎีอาจกล่าวได้ว่าเมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้น จะส่งผลให้ภาคครัวเรือนหันมาออมเงินมากขึ้นและบริโภคนสินค้าและบริการน้อยลง ส่วนนักลงทุนเมื่อต้องเจอกับต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มขึ้นก็จะลดการลงทุนลง ส่งผลให้ความต้องการซื้อสินค้าและบริการและการลงทุนโดยรวมลดลง ทำให้ราคาสินค้าไม่เพิ่มขึ้นได้เร็วนัก ส่งผลให้เกิดการชะลอตัวของเงินเฟ้อ

1.1.1 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)

AEC หรือ ASEAN Economic Community คือ การรวมตัวของชาติใน ASEAN เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งจะทำได้กลุ่มประเทศสมาชิกมีผลประโยชน์อำนาจการต่อรองต่างๆ กับคู่ค้าได้มากขึ้น (ศูนย์บริการข้อมูล AEC แห่งประเทศไทย) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีเป้าหมายของการรวมกลุ่มเศรษฐกิจเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single Market and Production Base) โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุนและแรงงานฝีมือภายในอาเซียนอย่างเสรีและการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากขึ้น นอกจากนี้ยังจะช่วยเสริมสร้างโอกาสในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมายังอาเซียน ซึ่งจะเพิ่มอำนาจต่อรองของอาเซียนในเวทีการค้าโลก และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในอาเซียนโดยรวม จึงเป็นความท้าทายและโอกาสใหม่ของประเทศไทยที่จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจที่จะมีการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มในภูมิภาค (Regional Value Chain) การ

เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการเพิ่มอำนาจในการต่อรอง และการขยายตลาดอาเซียนที่มีประชากรมากกว่า 590 ล้านคน

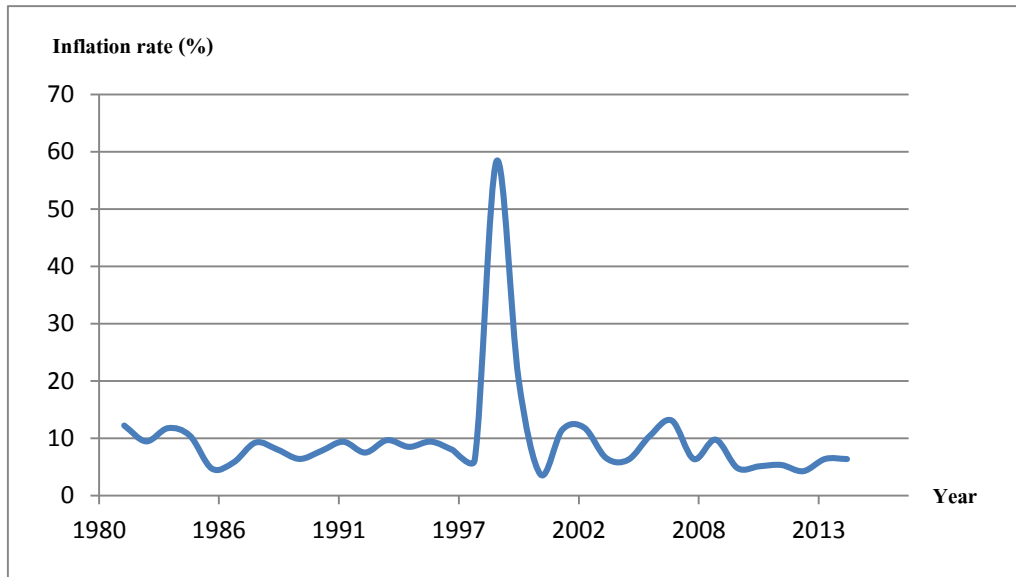
เป้าหมายด้านเศรษฐกิจหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างอาเซียน ภายหลังจากลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจจะมียุทธศาสตร์สำคัญ คือ การเป็นตลาดและเป็นฐานผลิตร่วมกัน และเงินลงทุนที่เสรีมากขึ้น มีความสามารถในการแข่งขันสูง มุ่งสร้างความเท่าเทียมกันในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก และการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาเซียนเข้ากับประชาคมโลก รวมถึงการรักษาเสถียรภาพในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น อัตราดอกเบี้ยเงินเพื่อและการแก้ปัญหาการว่างงาน

1.1.2 ภาพรวมทางเศรษฐกิจในประเทศ ASEAN5

1.) ประเทศอินโดนีเซีย

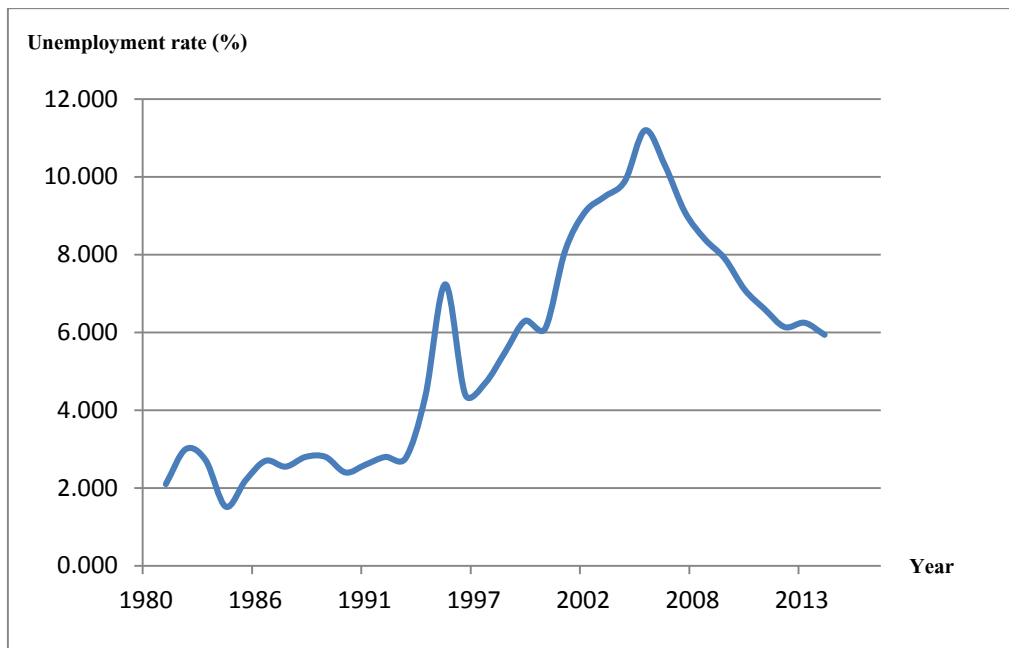
ในเดือนตุลาคม ปี 2014 หลังจากรัฐบาลใหม่ได้เข้ามาบริหารในการเปลี่ยนผ่านนโยบายจากพรรคเก่ามาสู่พรรคใหม่เป็นไปอย่างราบรื่น แต่อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดต่างๆ ในช่วง 2 ปี ย้อนหลัง การบริโภคภายในประเทศก็ยังไม่ได้อยู่ในระดับที่น่าพอใจนัก ทำให้ประเทศอินโดนีเซียยังอยู่ในภาวะขาดดุลทางบัญชี ประกอบกับการส่งออกที่ชะลอตัวเหล่านี้ล้วนเป็นตัวจุดสภาพเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย การเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศลดลงมาเป็น ร้อยละ 5 ในปี 2014 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมากกว่าร้อยละ 60 ในปี 2013 มาจากการบริโภคภาคเอกชน ซึ่งเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 จากปีก่อนหน้า การบริโภคเพิ่มขึ้นเป็นเหตุมาจากการที่มีความต้องการแรงงานในตลาดแรงงานที่เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากในช่วงปีก่อนหน้า อัตราการว่างงานจึงลดลงจากร้อยละ 6.2 เหลือเพียง ร้อยละ 5.9 ในช่วงเวลาดังกล่าว จากการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยความอ่อนแอของความต้องการสินค้าจากต่างประเทศ และความไม่แน่นอนของการเลือกตั้งรัฐสภาในเดือนกุมภาพันธ์และการเลือกตั้งประธานาธิบดีในเดือนกรกฎาคม ส่งผลให้การลงทุนในสินค้าคงทนลดลงเหลือเพียงร้อยละ 4.1 ในปี 2014 จากร้อยละ 9 ในปี 2011-2012 อัตราเงินเฟ้อลดลงโดยตลอดในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี 2014 จากร้อยละ 8 เป็นร้อยละ 4 เมื่อเทียบแบบปีต่อปี ซึ่งมีสาเหตุมาจากราคาเชื้อเพลิงที่สูงขึ้น ในเดือนมิถุนายน ปี 2013 และอัตราเงินเฟ้อที่มาจากดัชนีราคาอาหารก็เพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ ในเดือนพฤศจิกายน รัฐบาลชุดใหม่ได้เพิ่มการอุดหนุนราคาน้ำมัน โดยการอุดหนุนราคาน้ำมันเบนซินร้อยละ 31 และราคาน้ำมันดีเซลร้อยละ 36 ปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวผลักดันให้อัตราเงินเฟ้อกลับไปสู่ที่ระดับร้อยละ 8.4 ในเดือนธันวาคม ส่วนภาษีค่าไฟฟ้าก็เพิ่มขึ้นมาโดยตลอดในปี 2014 โดยภาพรวมทั้งปี 2014 อัตราเงินเฟ้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 6.4 ในบริบทเดียวกันนี้ธนาคารกลางแห่งอินโดนีเซียก็ได้มีนโยบายเพิ่มอัตราดอกเบี้ยมาเป็น ร้อยละ 7.75 ในเดือนพฤศจิกายนเพื่อระงับอัตรา

เงินเพื่อ การส่งออกสินค้าลดลงร้อยละ 3.7 อันเนื่องมาจากความต้องการที่ลดลงของประเทศคู่ค้าของ อินโดนีเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศจีน แต่ในทางกลับกันการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง เนื่องจากการอ่อนค่าลงของเงินรูเปียของอินโดนีเซีย (Asian develop outlook, 2015)



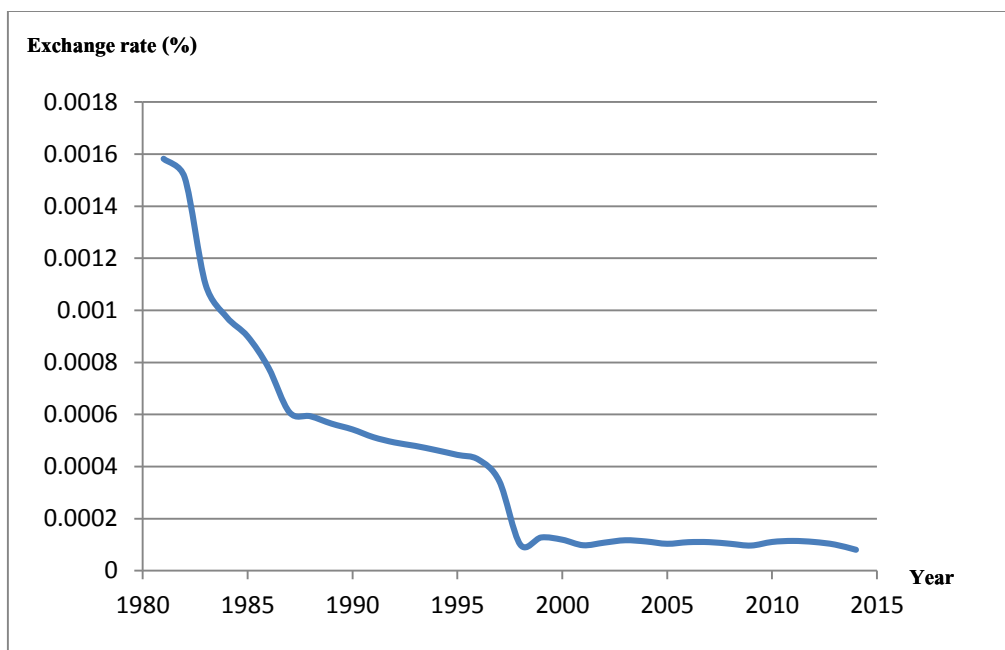
ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.1 อัตราเงินเฟ้อในประเทศอินโดนีเซียปี ค.ศ. 1981 – 2014



ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

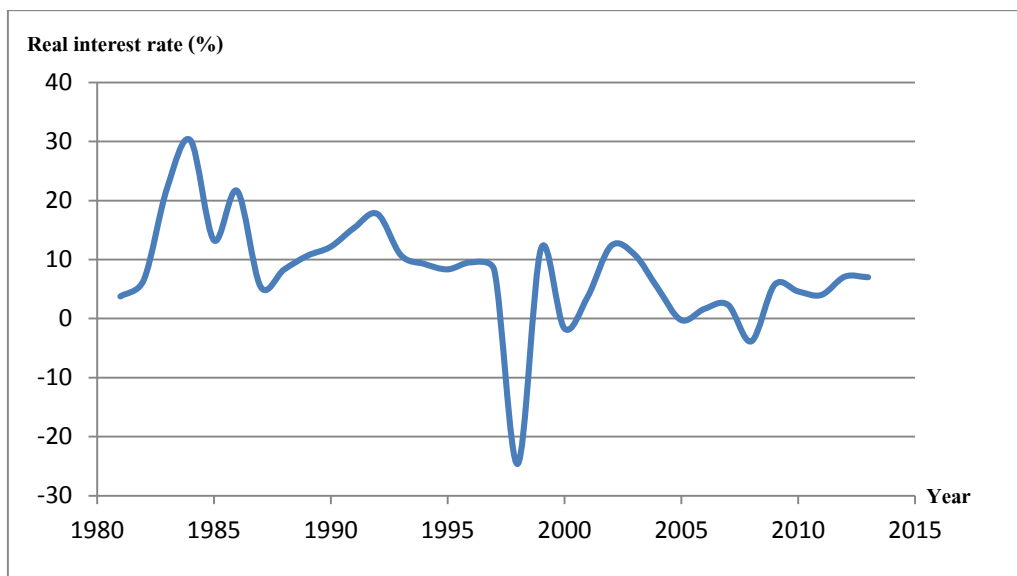
ภาพที่ 1.2 อัตราการว่างงานในประเทศอินโดนีเซียปี ค.ศ. 1981 – 2014



ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.3 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราในประเทศอินโดนีเซียปี ค.ศ. 1981 – 2014

(ดอลลาร์สหรัฐต่อรูเปี)



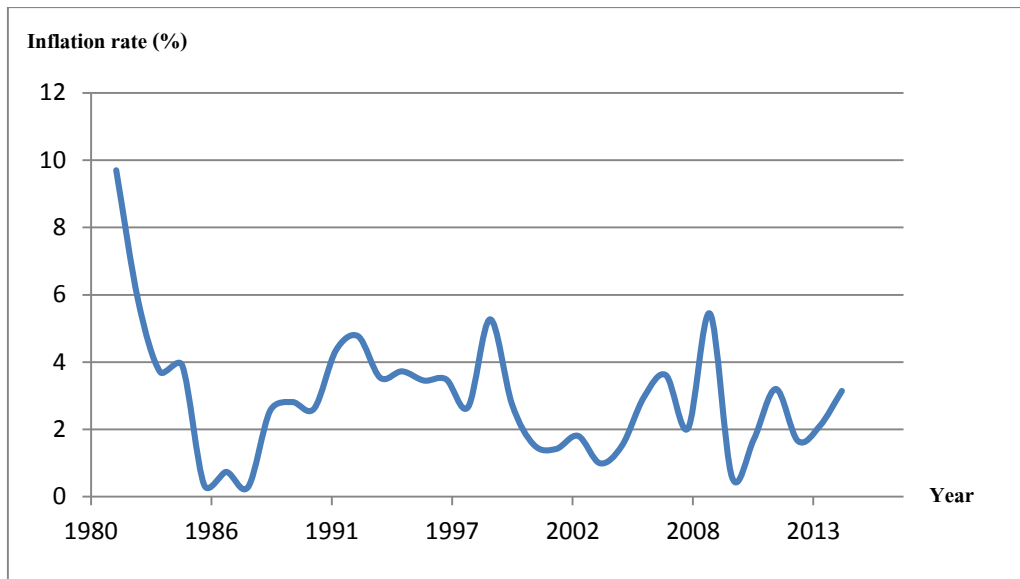
ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.4 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในประเทศอินโดนีเซียปี ค.ศ. 1981 – 2014

2.) ประเทศมาเลเซีย

เศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียในปี 2014 ภาคการบริโภคของเอกชนเพิ่มขึ้นอย่างแข็งแกร่งที่ร้อยละ 7.1 เช่นเดียวกันกับที่สามารถทำได้ในปีก่อนหน้า ซึ่งภาคการบริโภคของเอกชนนับเป็นสัดส่วนมากกว่าครึ่งของการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจากฝั่งความต้องการสินค้าและบริการ การเพิ่มขึ้นดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการสร้างงานที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้อัตราการว่างงานลดลง การเพิ่มขึ้นของค่าแรงทำให้จำนวนเงินย้ายจากภาครัฐไปเป็นรายได้ส่วนเสริมของประชาชนและสนับสนุนการบริโภค สิ่งเหล่านี้เกิดจากการที่รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายแบบขาดดุล โดยเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 การเจริญเติบโตในการลงทุนในสินค้าน้ำมันดิบโตอย่างช้าๆ ไปจนแตะระดับร้อยละ 4.7 การลงทุนในสินค้าน้ำมันของภาคเอกชนโดยภาพรวมแล้วลดลง แต่ก็ยังสามารถเติบโตได้ที่ระดับร้อยละ 11 อันเนื่องมา จากการเติบโตสูงในภาคอุตสาหกรรมและบริการ การดำเนินนโยบายของรัฐบาลในการใช้เงินจากคลังไปกับโครงการต่างๆที่เสร็จสิ้นไปแล้ว ทำให้การลงทุนในสินค้าน้ำมันของภาครัฐก็ลดลงด้วย ปัจจัยเหล่านี้เป็นอีกสาเหตุหลักในการทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศลดลง อย่างไรก็ตามการดีดกลับของภาคการส่งออกสินค้าและบริการในช่วงท้ายของปีก็สามารถทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศกลับมาเจริญเติบโตได้อีกครั้ง ส่วนอัตราเงินเฟ้อของประเทศมาเลเซียมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.1 ตลอดทั้งปี 2014 อีกทั้งยังเป็นค่าสูงที่สุดในรอบสามปี รัฐบาลจึงตัดสินใจเลือกดำเนินนโยบายโดยการลดการอุดหนุนในเรื่องราคาลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเชื้อเพลิง และการเพิ่มภาษีค่าไฟฟ้า ซึ่งเดิมที่เป็นผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มคนที่มีฐานะทางการเงินดีเท่านั้น ในส่วนของธนาคารกลางของประเทศมาเลเซียก็ได้กำหนดอัตรา

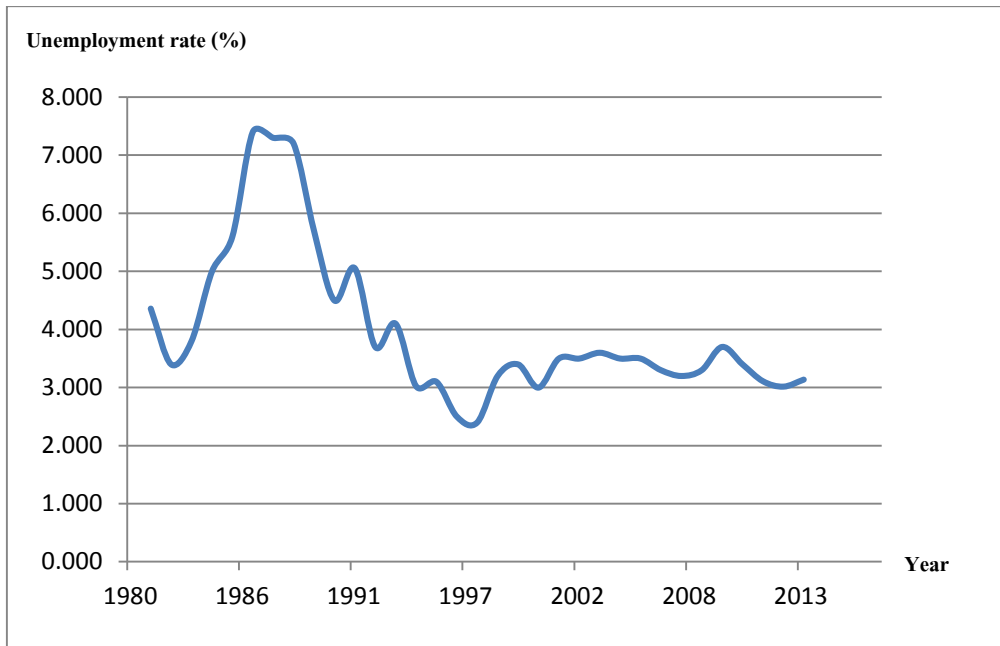
ดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ ร้อยละ 3.25 ในเดือนกรกฎาคม 2014 เพื่อลดผลกระทบจากแรงกดดันจากเงินเฟ้อที่คาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นจากการประกาศใช้กฎหมายเพิ่มอัตราภาษีสินค้าและบริการ ร้อยละ 6.0 ในเดือนเมษายน 2015 ในส่วนของค่าเงินริงกิตของประเทศมาเลเซีย ก็อ่อนค่าลงมากเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยสาเหตุมาจากสถานการณ์ราคาน้ำมันโลกลดลงอย่างมากในช่วงครึ่งหลังของปี 2014 โดยค่าเงินริงกิตมีค่าอ่อนลงกว่าร้อยละ 6.1 เทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐในปี 2014 (Asian develop outlook, 2015)



ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

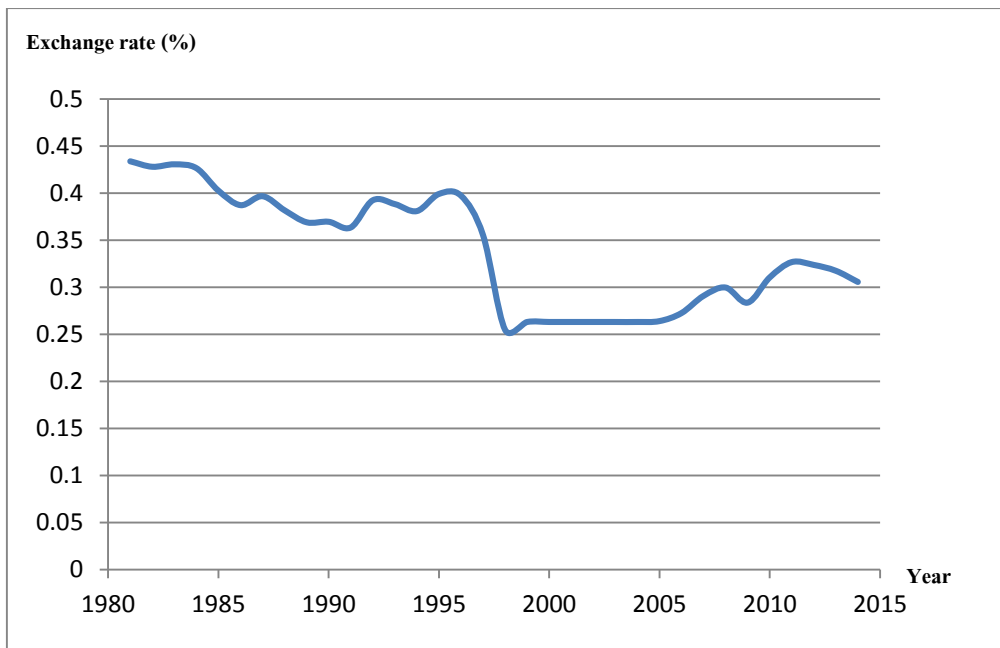
ภาพที่ 1.5 อัตราเงินเฟ้อในประเทศไทยปี ค.ศ. 1981 – 2014

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved



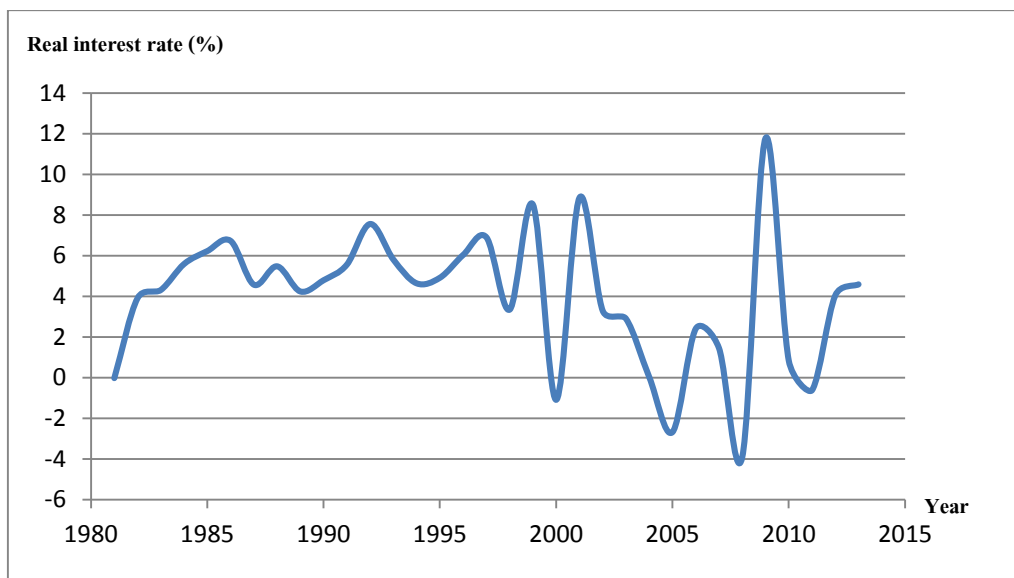
ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.6 อัตราการว่างงานในประเทศไทยปี ค.ศ. 1981 – 2014



ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.7 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราในประเทศไทยปี ค.ศ. 1981 – 2014
(ดอลลาร์สหรัฐต่อริงกิต)

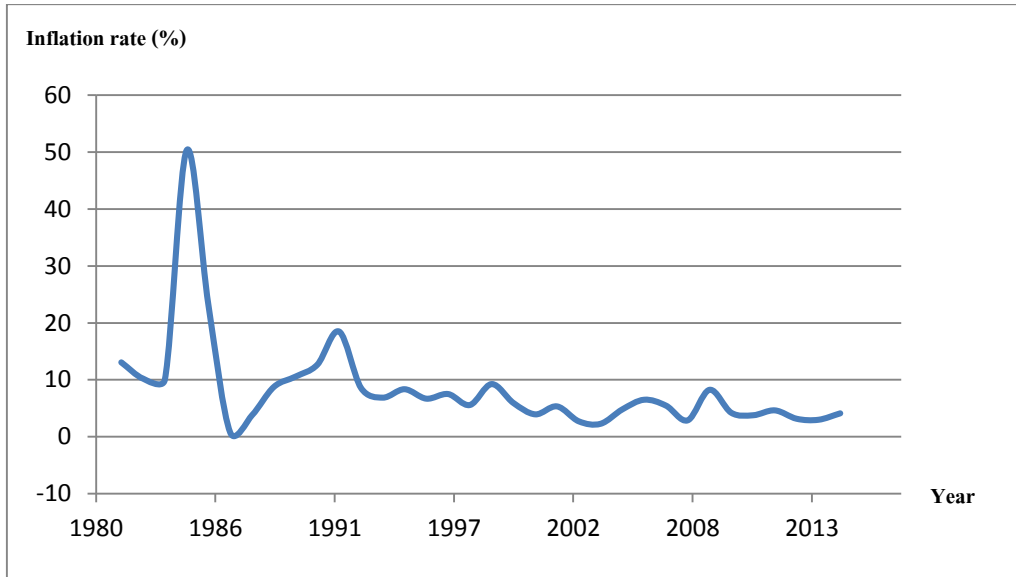


ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.8 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในประเทศมาเลเซียปี ค.ศ. 1981 – 2014

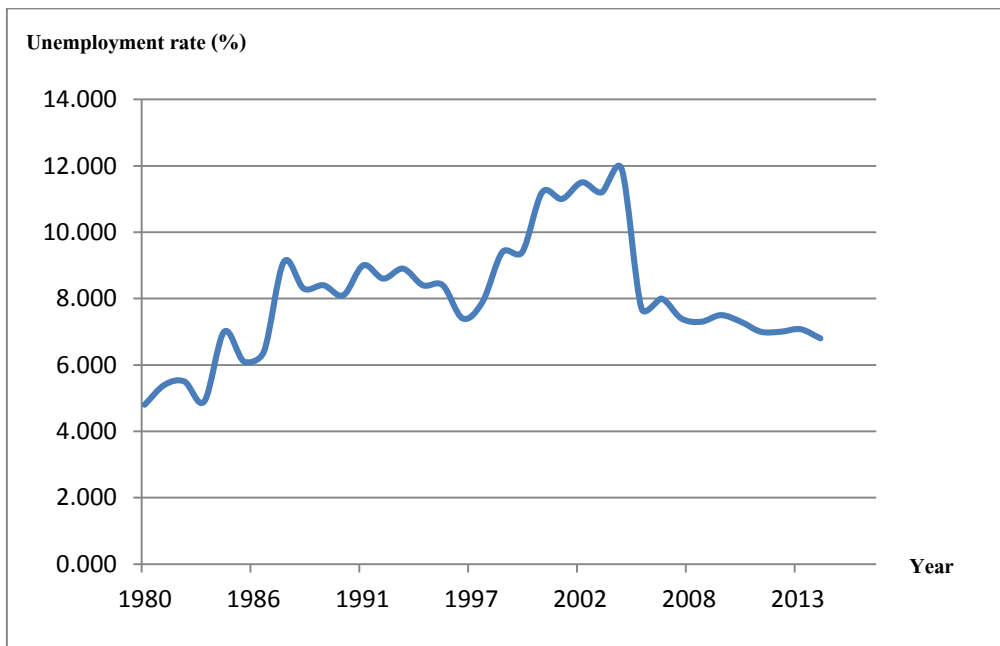
3.) ประเทศฟิลิปปินส์

เศรษฐกิจของประเทศฟิลิปปินส์เติบโตร้อยละ 6.1 ในปี 2014 โดยมาจากการบริโภคภาคเอกชน การลงทุนในสินค้าน่าลงทุนที่เพิ่มสูงขึ้น และการเติบโตอย่างต่อเนื่องของภาคการส่งออก ภาคการบริโภคของภาคเอกชนนับเป็นมากกว่าร้อยละ 60 ของการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในปีที่ผ่านมา การใช้จ่ายของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 5.4 เป็นผลอันเนื่องมาจากการจ้างงานที่เพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 2.8 อัตราเงินเฟ้อที่ไม่สูงมากและการส่งเงินกลับบ้านของชาวฟิลิปปินส์ที่ออกไปทำงานต่างประเทศ โดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 10.9 ในสกุลเงินเปโซของฟิลิปปินส์ ส่วนการใช้จ่ายของภาครัฐก็มีแนวโน้มลดลงตลอด 3 ไตรมาสแรก อันมีสาเหตุมาจากการที่ศาลสูงสั่งให้หยุดการใช้งบประมาณในบางรายการของรัฐบาล ซึ่งในไตรมาสสุดท้ายรัฐบาลได้เร่งการใช้จ่ายเป็นอย่างมาก โดยภาพรวมของปี 2014 มีการใช้จ่ายของภาครัฐเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 7.7 เมื่อเทียบกับปี 2013 ในส่วนของอัตราเงินเฟ้อในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี 2014 เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นสาเหตุให้ธนาคารกลางของประเทศฟิลิปปินส์ต้องประกาศอัตราดอกเบี้ยเชิงนโยบายอยู่ที่ร้อยละ 4.0 และยังเพิ่มเปอร์เซ็นต์ของการกักเงินสดสำรองของธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 2.0 ในส่วนของการส่งออกสินค้านั้น เพิ่มขึ้นในช่วงท้ายของปี การส่งออกเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 9.0 ในรูปแบบของเงินดอลลาร์สหรัฐ ส่วนการนำเข้ามีค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงร้อยละ 2.4 เท่านั้น ซึ่งมาจากการนำเข้าสินค้าทุนและสินค้าเพื่อการบริโภค (Asian develop outlook, 2015)



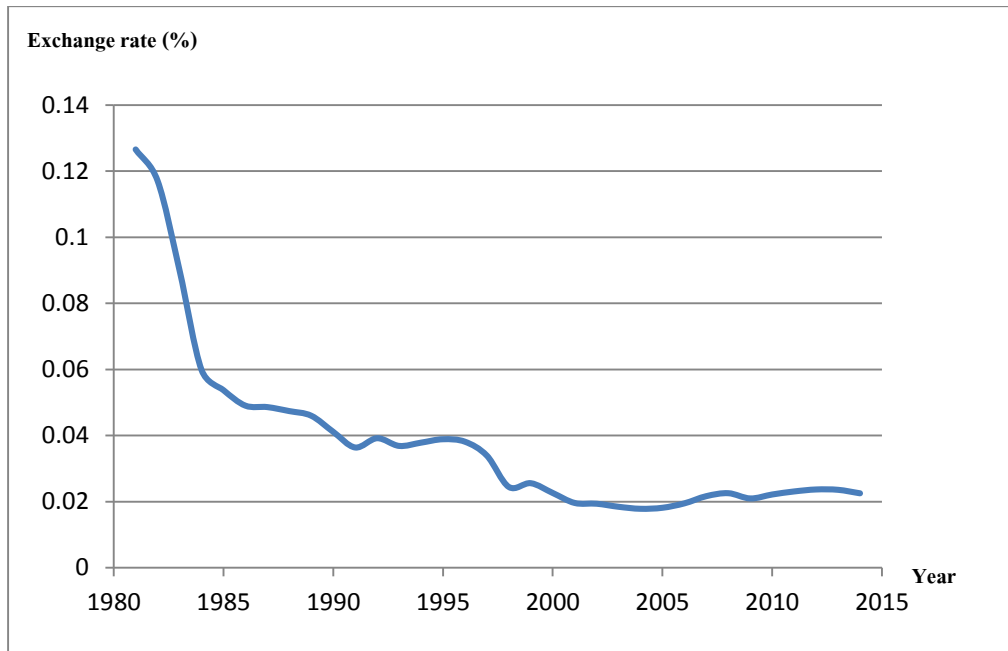
ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.9 อัตราเงินเฟ้อในประเทศฟิลิปปินส์ปี ค.ศ. 1981-2014



ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

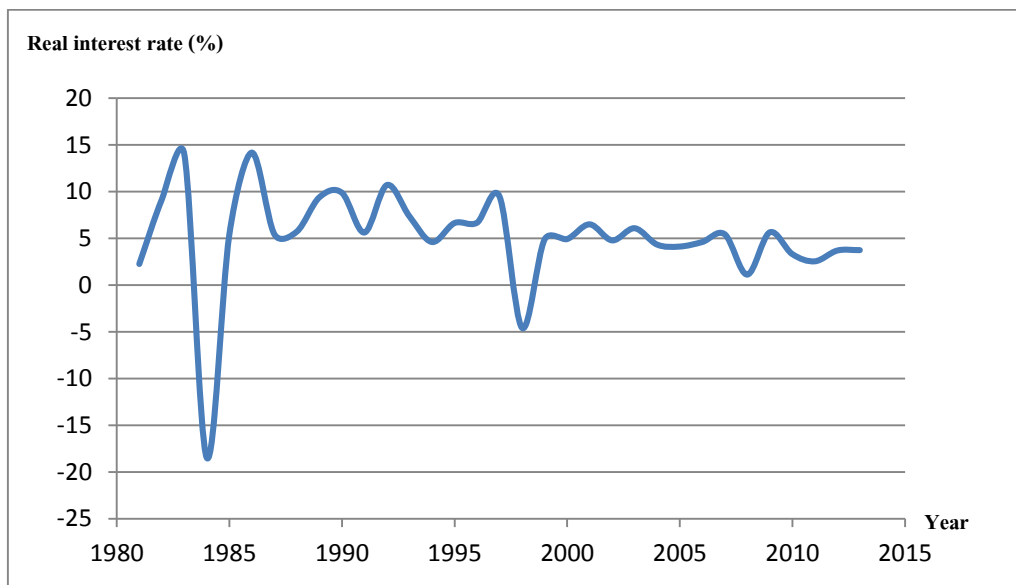
ภาพที่ 1.10 อัตราการว่างงานในประเทศฟิลิปปินส์ปี ค.ศ. 1981-2014



ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.11 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราในประเทศฟิลิปปินส์ปี ค.ศ. 1981-2014

(ดอลลาร์สหรัฐฯต่อเปโซ)

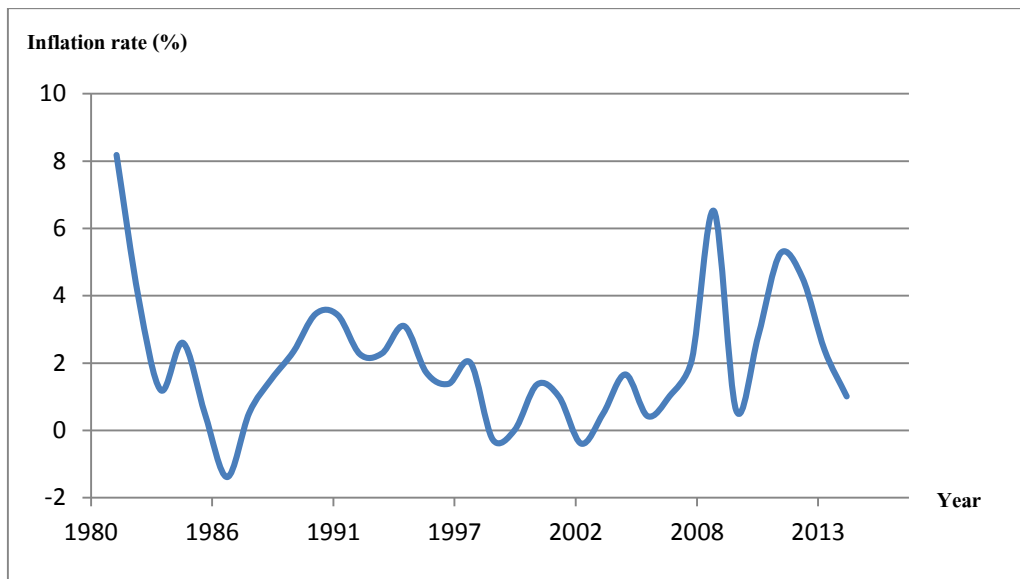


ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.12 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในประเทศฟิลิปปินส์ปี ค.ศ. 1981-2014

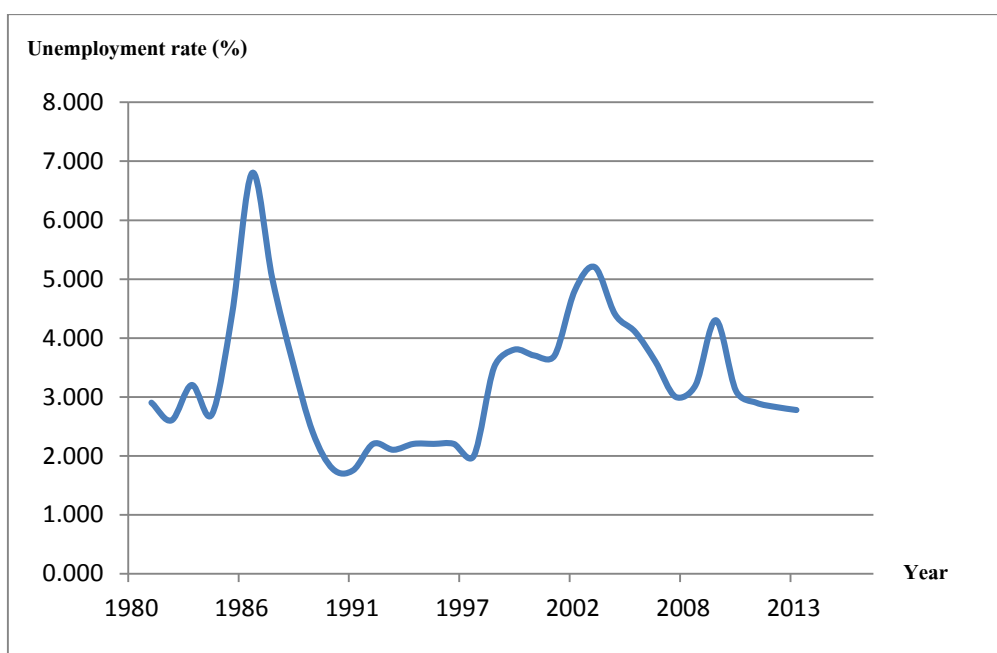
4.) ประเทศสิงคโปร์

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศสิงคโปร์มีการเจริญเติบโตไม่มากนัก โดยเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2.9 ในปี 2014 และน้อยกว่าปี 2013 ที่ระดับร้อยละ 4.4 ภาคการบริการเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการเติบโตของปี 2014 โดยมีค่าเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 3.2 และคิดเป็น ร้อยละ 2.1 จากเปอร์เซ็นต์ร้อยละการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของปี 2014 ภาคการเงิน การประกันภัย และภาคการบริการทางธุรกิจยังคงเป็นพระเอกของเศรษฐกิจสิงคโปร์ โดยมีส่วนแบ่งเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของสิงคโปร์ในปี 2014 ภาคอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 0.7 ของร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยโดดเด่นในเรื่องวิศวกรรมชีวเวชและสินค้าทางเคมี ซึ่งเป็นที่ต้องการสูงมากจากภายนอก ในภาคการส่งออกมีมูลค่าเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 2.1 และภาคการนำเข้าก็สูงขึ้นร้อยละ 14 โดยมีการลงทุนในภาครัฐบาลค่อนข้างน้อยในปี 2014 อย่างไรก็ตาม การบริโภคของภาคเอกชนก็ยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 เช่นเดียวกับค่าจ้างที่เพิ่มสูงขึ้น โดยอัตราการว่างงานก็ยังคงอยู่ในระดับต่ำโดยตำแหน่งงานที่ว่างยังคงมีจำนวนมากกว่าผู้ว่างงาน ในส่วนของอัตราเงินเฟ้อของประเทศสิงคโปร์มีค่าเฉลี่ยตลอดทั้งปี 2014 อยู่ที่ร้อยละ 1 ลดลงจากร้อยละ 2.4 ในปี 2013 ซึ่งการเพิ่มขึ้นของราคาอาหารและค่ารักษาพยาบาล ยังคงเป็นปัจจัยหลักของการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อ แต่ต้นทุนของการเดินทางและการสื่อสาร ซึ่งคู่ได้จากราคาของรถยนต์และค่าใช้บริการ อินเทอร์เน็ตรายเดือนมีค่าลดลง ในส่วนของธนาคารกลางของประเทศสิงคโปร์ก็ได้มีนโยบายรักษาระดับค่าเงินดอลลาร์สิงคโปร์ แบบอัตราแลกเปลี่ยนตัวเงินที่มีประสิทธิภาพ (Nominal effective exchange rate:NEER) โดยมีการคำนวณอัตราเงินเฟ้อทั้งภายในประเทศและภาคการนำเข้า โดยมีความเชื่อมั่นว่าสามารถควบคุมการคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อได้ในส่วนของอัตราแลกเปลี่ยนของค่าเงินดอลลาร์สิงคโปร์ก็ยังคงมีแนวโน้มแข็งค่าต่อเนื่องเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ มีการคาดหมายว่าในปี 2015 ปัจจัยเสี่ยงภายนอกของประเทศสิงคโปร์จะเป็นความถี่ของการเจริญเติบโตในประเทศพัฒนาแล้วอย่างกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปและญี่ปุ่นและผลกระทบจากการที่ธนาคารระหว่างประเทศในประเทศสิงคโปร์เสนออัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยในประเทศสหรัฐอเมริกา จะส่งผลต่อภาคการก่อสร้าง การเพิ่มขึ้นของต้นทุนค่าแรงงานและการลดลงของประสิทธิภาพของแรงงาน อาจจะเป็นปัญหาในระยะต่อไปของประเทศสิงคโปร์ (Asian develop outlook, 2015)



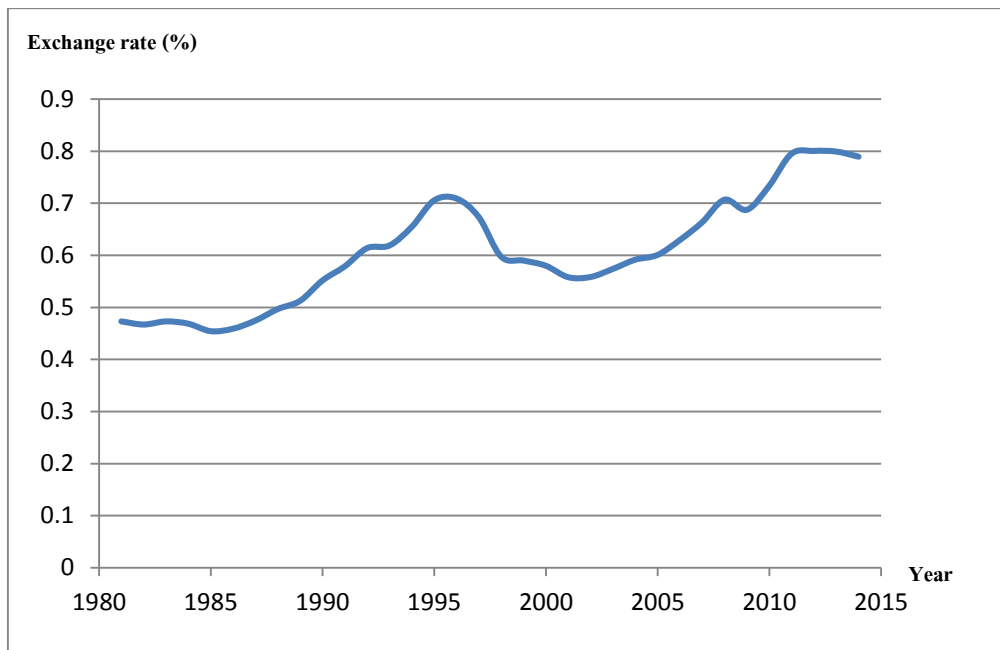
ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.13 อัตราเงินเฟ้อในประเทศไทยถึงปี ค.ศ. 1981-2014



ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

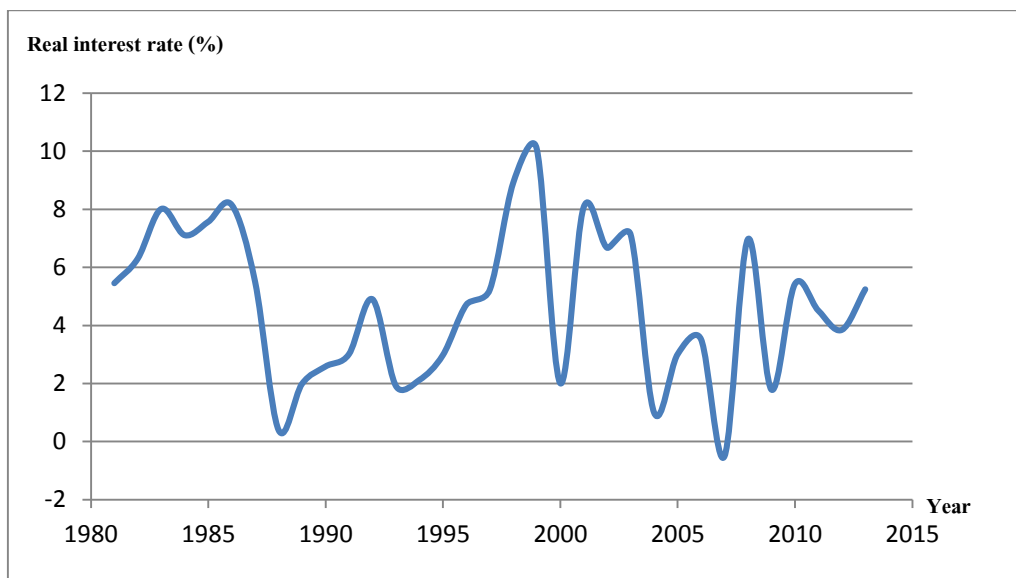
ภาพที่ 1.14 อัตราการว่างงานในประเทศไทยถึงปี ค.ศ. 1981-2014



ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.15 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราในประเทศสิงคโปร์ปี ค.ศ. 1981-2014

(ดอลลาร์สหรัฐต่อดอลลาร์สิงคโปร์)

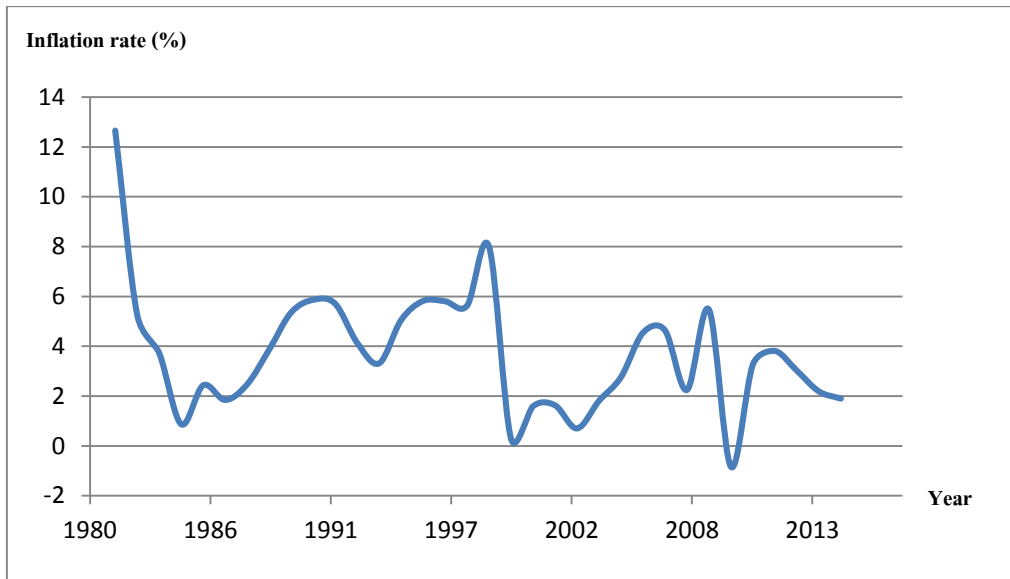


ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.16 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในประเทศสิงคโปร์ปี ค.ศ. 1981-2014

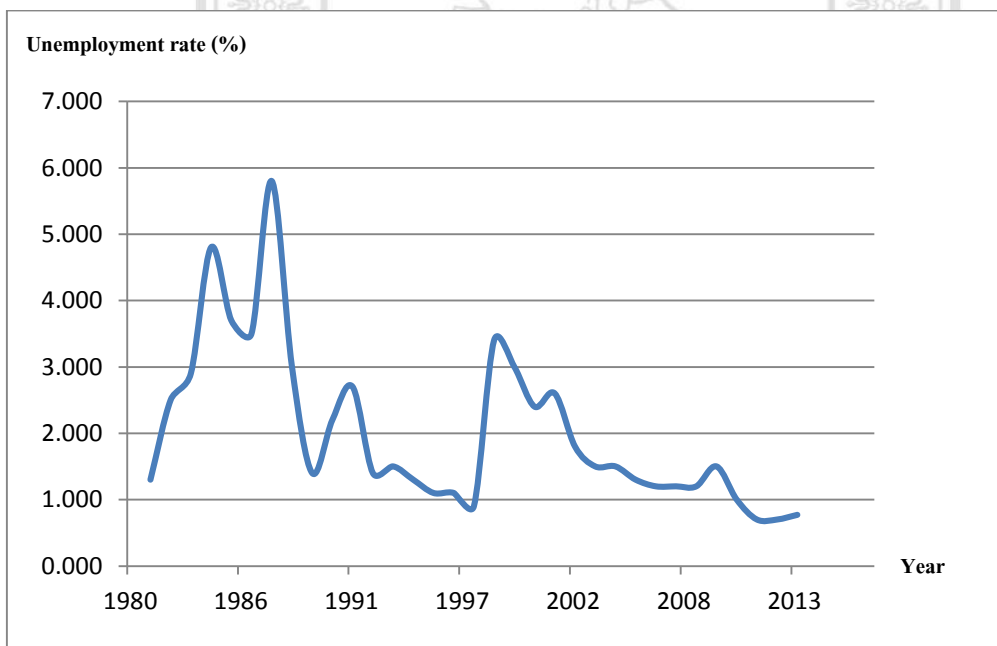
5.) ประเทศไทย

การลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยในปี 2014 ในช่วงสามเดือนแรกมาจากการฟื้นฟูของเศรษฐกิจหลังจากมีการเติบโตขึ้นเพียงร้อยละ 0.7 ในปีก่อนหน้า อันมาจากภาวะความไม่สงบทางการเมืองและการออกมาเดินขบวนประท้วงทำลายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในช่วงครึ่งแรกของปี 2014 ต่อมามาตรการออกมายืดอำนาจของทหาร สามารถช่วยดึงการเติบโตขึ้นมาได้เล็กน้อยโดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับร้อยละ 2.9 ในช่วงที่ผ่านมา ภาคการบริโภคและการส่งออกสุทธิเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในปี 2014 ในขณะที่ภาคการลงทุนมีการลดลงอย่างชัดเจน ภาคการบริโภคของภาคเอกชนมีการเจริญเติบโตเพียงเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.3 โดยผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นน้อยในช่วงที่มีการประท้วงทางการเมืองและการลดลงของรายได้จากภาคเกษตรกรรมซึ่งมีสาเหตุมาจากราคาของผลผลิตต่ำ ส่วนของอัตราเงินเฟ้อลดลงอย่างต่อเนื่องในปี 2014 มาอยู่ที่ระดับเฉลี่ยร้อยละ 1.9 ภาคความต้องการภายในประเทศและราคาน้ำมันที่ลดลงดึงระดับอัตราเงินเฟ้อลงมาที่ร้อยละ 0.6 เมื่อเทียบกับปีต่อปีในเดือน ธันวาคม 2014 จากการลดลงของภาวะเศรษฐกิจในช่วงสามเดือนแรกของปี 2014 ธนาคารกลางแห่งประเทศไทยก็ได้ประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในเดือนมีนาคม 2014 ลงมาเป็นร้อยละ 2.0 และค่าเงินบาทไทยเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ก็อ่อนค่าลงในช่วงแรกของปี 2014 และมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยในช่วงปลายปี แต่มีค่าแข็งขึ้นเมื่อเทียบกับค่าเงินยูโร ค่าเงินเยน และค่าเงินต่างชาติส่วนใหญ่ และจากผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2013 พบว่ามีจำนวนผู้มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป 54.83 ล้านคน โดยเป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานหรือผู้ที่พร้อมที่จะทำงาน 39.34 ล้านคน ซึ่งประกอบด้วยผู้มีงานทำ 38.81 ล้านคน ผู้ว่างงาน 2.45 แสนคน และผู้ที่รอฤดูกาล 2.85 แสนคน ส่วนผู้ที่อยู่นอกกำลังแรงงานหรือผู้ที่ไม่พร้อมทำงาน 15.49 ล้านคน ได้แก่ แม่บ้าน นักเรียนและคนชรา เป็นต้น ลักษณะเด่นของเศรษฐกิจไทยคือ มีอัตราการว่างงานต่ำมาก คือ ต่ำกว่าร้อยละ 2 เกือบตลอดเวลา ดังนั้นเศรษฐกิจไทยจะมีลักษณะที่ค่อนข้างต่างจากเศรษฐกิจในตำราเรียนที่อัตราการว่างงานจะเพิ่มขึ้นและลดลงไปตามวัฏจักร ประเทศไทยเริ่มตกอยู่ในภาวะแรงงานขาดแคลนมาตั้งแต่วิกฤตเศรษฐกิจปี 40 โดยประเทศไทยแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการเปลี่ยนมาใช้ระบบเศรษฐกิจที่เน้นการส่งออก เพราะการส่งออกจะช่วยทำให้อุปสงค์ในระบบเศรษฐกิจมากกว่าอุปทานที่มีอยู่ เพราะเป็นความต้องการที่มาจากภายนอก (Asian develop outlook, 2015)



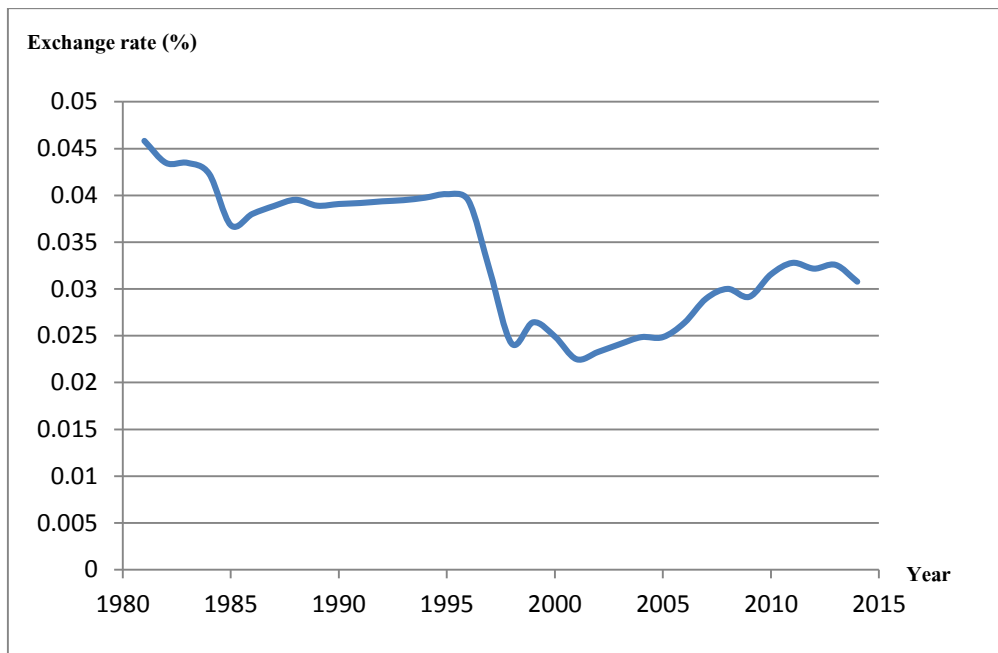
ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.17 อัตราเงินเฟ้อในประเทศไทยปี ค.ศ. 1981-2014



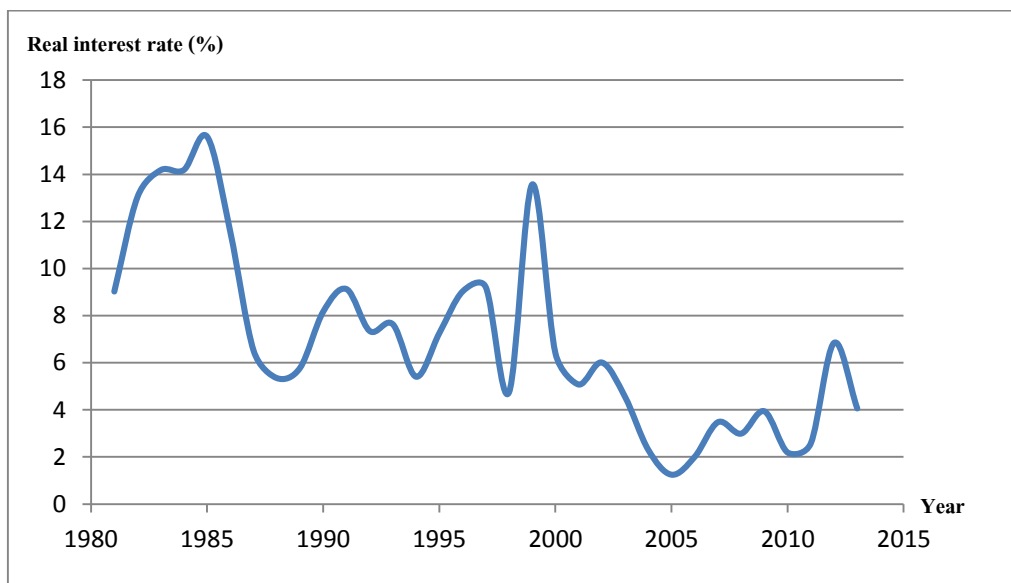
ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.18 อัตราการว่างงานในประเทศไทยปี ค.ศ. 1981-2014



ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.19 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราในประเทศไทยปี ค.ศ. 1981-2014 (ดอลลาร์สหรัฐฯต่อบาท)



ที่มา: International Monetary Fund (IMF), 2014

ภาพที่ 1.20 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในประเทศไทยปี ค.ศ. 1981-2014

จากที่ได้นำเสนอไปข้างต้น จะเห็นได้ว่าประเทศในกลุ่มประเทศ ASEAN 5 ต้องเผชิญกับภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทั้งด้านบวกและด้านลบ และมีปัจจัยหลากหลายที่ส่งผลต่ออัตราเงินเฟ้อ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ ที่มีผลต่ออัตรา

เงินเพื่อซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการค้าเงินนโยบายทางเศรษฐกิจ ทั้งในช่วงที่ระบบเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศ ASEAN 5 อยู่ในภาวะปกติและช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ โดยมองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อ และการมีอยู่ของเส้นโค้งฟิลลิปส์ในกลุ่มประเทศ ASEAN 5 ได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซียและสิงคโปร์

1.2.2 เพื่ออธิบายถึงสาเหตุของการเกิดเส้นโค้งฟิลลิปส์ในแต่ละช่วงเวลาของ 5 ประเทศใน ASEAN

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1.3.1 เพื่อทดสอบทฤษฎีเส้นโค้งฟิลลิปส์ของ William Phillips โดยอ้างอิงจากงานวิจัยเชิงประจักษ์ ของประเทศอาเซียนทั้ง 5 ประเทศ

1.3.2 เพื่อหาความเชื่อมโยงให้เกิดความเข้าใจระหว่างเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และสาเหตุของการเกิดเส้นโค้งฟิลลิปส์ในแต่ละช่วงเวลาของ 5 ประเทศใน ASEAN เพื่อประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาด้านประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของอาเซียนต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษานี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อในกลุ่มประเทศ ASEAN 5 ได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซียและสิงคโปร์ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิชนิดอนุกรมเวลา (time series data) ซึ่งเป็นข้อมูลรายปี เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981 จนถึง ปี ค.ศ. 2011 รวมทั้งสิ้น 31 ปี ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ (CEIC Data) จากศูนย์การวิเคราะห์เชิงปริมาณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

All rights reserved